

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟ ΓΚΕΡΛΙΤΣ

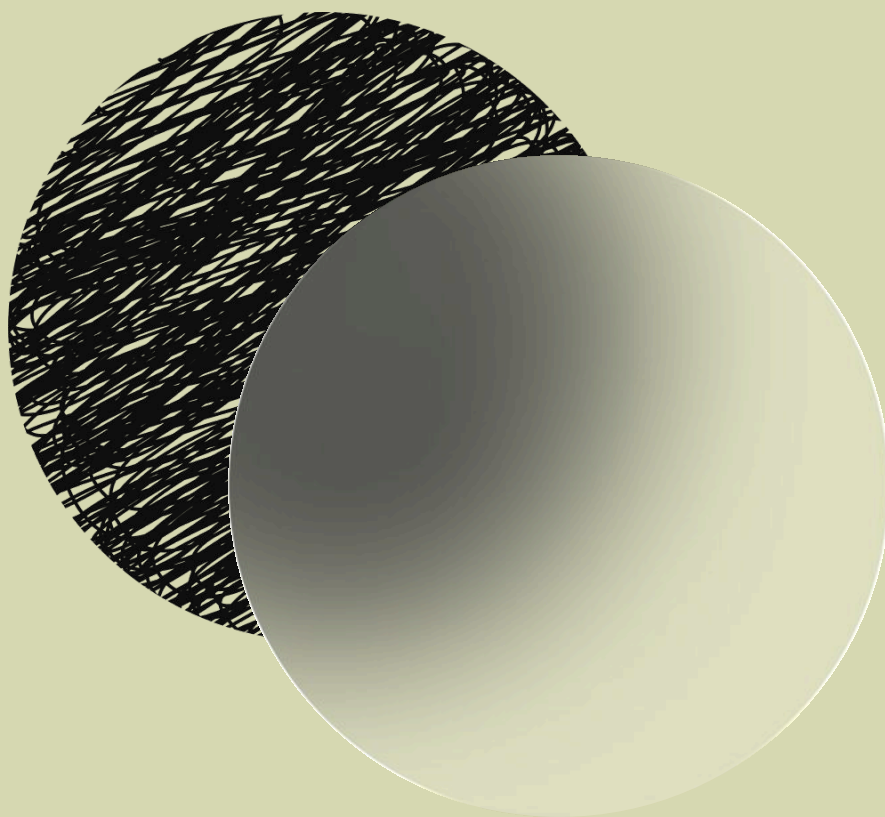
GREEKS IN GÖRLITZ

εξορία
exile

μνήμη
memory

πολιτισμικές
cultural

αναπαραστάσεις
representations

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ PROGRAMME

20 Νοεμβρίου 2026 | 20 November 2026

Αμφιθέατρο | Auditorium
Goethe-Institut Athen

1837-2027
190
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Πρεσβεία
της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας
Αθήνα

GOETHE
INSTITUT

9:30–10:00 Προσέλευση
Registration

10:00–10:30 Έναρξη του συνεδρίου και χαιρετισμοί
Opening of the Conference and Greetings

Ευγενία Αλεξάκη | Eugenia Alexaki

Marc-André Schmachtel

Διευθυντής Πολιτιστικών Προγραμμάτων του Goethe-Institut Athen και των Ινστιτούτων της Περιφέρειας Ευρώπη I
Διευθυντής για Συνεργασίες και Συμβάσεις Τρίτων Περιφέρειας Ευρώπη I
Head of Cultural Department Goethe-Institut Athen and Region Europe I
Head of Cooperations and Third-Party Assignments Region Europe I

Andreas Kindl

Πρέσβης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα
Ambassador of the Federal Republic of Germany in Greece

Πλάτων Πετρίδης | Platon Petridis

Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Head of the Department of History and Archaeology, National and Kapodistrian University of Athens

Αχιλλέας Χαλδαιάκης | Achilleas Chaldaeakes

Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Member of the National and Kapodistrian University of Athens Administration Council

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ HISTORICAL TRAJECTORIES

Πρόεδρος: Κώστας Ράπτης | Chair: Kostas Raptis

10:30–10:50 Χρήστος Παπαϊωάννου | Christos Papaioannou

Από το Ρούπελ στο Γκέρλιτς: Η κατάρρευση της ελληνικής κυριαρχίας στην Ανατολική Μακεδονία και η ιδιότυπη αιχμαλωσία του Δ' Σώματος Στρατού (Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1916)
From Rupel to Görlitz: The Collapse of Greek Sovereignty in Eastern Macedonia and the Peculiar Captivity of the IV Army Corps (August-September 1916)

10:50–11:10 Στράτος Δορδανάς | Stratos Dordanas

Γερμανικές μεσοπολεμικές αναζητήσεις: Στα ίχνη των Γκερλιτσιωτών στην Ελλάδα
German Interwar Searches: Tracing the Görlitzers in Greece

11:10–11:30 Elżbieta Opłowska

Refugees from Greece in the Post-War Melting Pot of Zgorzelec
Πρόσφυγες από την Ελλάδα στο μεταπολεμικό «χωνευτήρι» του Ζγκορτζέλετς

11:30–11:50 Συζήτηση | Discussion

11:50–12:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΚΑΦΕ | COFFEE BREAK

12:15–12:45 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ KEYNOTE SPEECH

Γεράσιμος Αλεξάτος | Gerassimos Alexatos

Οι Έλληνες του Γκέρλιτς: Η συνέχεια μετά τον επαναπατρισμό τους
The Greeks of Görlitz: The Continuation after their Repatriation

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΙΣ CULTURAL ENCOUNTERS

Πρόεδρος: Κατερίνα Μητραλέξη | Chair: Katherina Mitralexi

- 12:45–13:05 Νίκος Διονυσόπουλος, Γιώργος Κοκκώνης, Αίγλη Μπρούσκου, Μιράντα Τερζοπούλου | Nikos Dionysopoulos, George Kokkonis, Aigli Brouskou, Miranda Terzopoulou**
Οι Έλληνες του Γκέρλιτς και οι ηχογραφήσεις του 1917. Από την ανακάλυψη στην έκδοση
The Greeks of Görlitz and the 1917 Recordings: From Discovery to Publication
- 13:05–13:25 Ιφιγένεια Παπούλη | Ifigeneia Papouli**
„Distichen, die ich zarten gepressten Heimatblumen vergleichen möchte...“: οι August Heisenberg και Gustav Soyter στο Görlitz
„Distichen, die ich zarten gepressten Heimatblumen vergleichen möchte...“: August Heisenberg and Gustav Soyter in Görlitz
- 13:25–13:45 Πέτρος Κώρης | Petros Koris**
Επιβεβαιώνοντας εθνικά στερεότυπα: η ελληνικότητα και η γερμανικότητα με αφορμή τον δημόσιο λόγο για το Görlitz (1918-1933)
Confirming National Stereotypes: Greekness and Germanness in the context of the public discourse on Görlitz (1918-1933)
- 13:45–14:05 Συζήτηση | Discussion**
- 14:05–15:00 ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ | LUNCH BREAK**

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ TESTIMONIES AND MEMORY

Πρόεδρος: Δήμητρα Λαμπροπούλου | Chair: Dimitra Lampropoulou

- 15:00–15:20 Γιώργος Λιμαντζάκης | Georgios Limantzakis**
Οι Κρήτες χωροφύλακες στο Γκέρλιτς (1916-1919): μια πρώτη προσέγγιση με βάση το Ημερολόγιο του Εμμανουήλ Κονταξάκη
The Cretan Gendarmes at Görlitz (1916-1919): A First Approach through the Diary of Emmanouil Kontaxakis
- 15:20–15:40 Δημήτριος Μπενέκος | Dimitrios Benekos**
Τα Απομνημονεύματα του Έλληνα δεκανέα Νικολάου Μαργαριτούλη και η Πραγματεία του Γερμανού προξένου Helmut Scheffel
The Memoirs of the Greek Corporal Nikolaos Margaritoulis and the Treatise of the German Consul Helmut Scheffel
- 15:40–16:00 Ulrich Moennig**
«Ενθύμιον της εν τη πόλει Γκέρλιτς της Γερμανίας διαμονής μου»: λειτουργούσαν στο στρατόπεδο θεσμοί επιβαλλόμενης μνήμης;
“Memories of my Stay in Görlitz”: Was There such a Thing as Enforced Remembrance in the Camp?
- 16:00–16:30 Ευγενία Αλεξάκη, Κωνσταντίνος Ανδρουτσόπουλος, Γιούλη Χρονοπούλου | Eugenia Alexaki, Konstantinos Androutsopoulos, Youlie Chronopoulou**
Στρογγυλό τραπέζι: Οικογενειακά αρχεία και μαρτυρίες από το Γκέρλιτς: Οι γραπτές αφηγήσεις του Κρητικού χωροφύλακα Γιώργου Πανταλάκη, του έφεδρου δεκανέα Αντωνίου Καζολή και του αξιωματικού Τζων Χατζηπανάγου
Round Table: Family Archives and Testimonies from Görlitz: The Written Accounts of the Cretan Gendarme Giorgos Pantalakis, the Reserve Corporal Antonios Kazolis, and the Officer John Chatzipanagos
- 16:30–16:50 Συζήτηση | Discussion**
- 16:50–17:20 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΚΑΦΕ | COFFEE BREAK**

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ REPRESENTATIONS

Πρόεδρος: Iwan-Michelangelo D' Aprile | Chair: Iwan-Michelangelo D' Aprile

17:20–17:40 Ζάφος Ξαγοράρης, Κατερίνα Τσέλου | Zafos Xagoraris, Katerina Tselou

Η Φιλόξενη Πύλη
The Welcoming Gate

17:40–18:00 Νικόλαος-Ιωάννης Κοσκινάς | Nikolaos-Ioannis Koskinas

Η πόλη των απόντων: Το Γκέρλιτς ως φορέας αναδιαπραγμάτευσης της συλλογικής μνήμης στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
The City of the Absent: Görlitz as a Site of Memory and the Renegotiation of the Past in Contemporary Greek Literature

18:00–18:20 Θανάσης Πέτρου | Thanasis Petrou

Δίνοντας φωνή στους ξεχασμένους
Giving Voice to the Forgotten

18:20–18:40 Sabine Jainski

Filming the Greeks of Görlitz
Κινηματογραφώντας τους Έλληνες του Γκέρλιτς

18:40–19:00 Συζήτηση | Discussion

19:00–19:15 Έλλη Λεμονίδου | Elli Lemonidou

Κλείσιμο συνεδρίου
Closing Remarks

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΑΛΕΞΑΚΗ Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΛΕΞΑΤΟΣ Διπλωματούχος μηχανικός, συγγραφέας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Μαθηματικός-πληροφορικός, συγγραφέας

IWAN-MICHELANGELO D' APRILE Καθηγητής, Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο του Πότσνταμ

ΝΙΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ Επιμελητής μουσικών εκδόσεων

ΣΤΡΑΤΟΣ Ν. ΔΟΡΔΑΝΑΣ Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΑΠΘ

SABINE JAINSKI Δημιουργός ντοκιμαντέρ, δημοσιογράφος, μεταφράστρια

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΚΚΩΝΗΣ Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΣΚΙΝΑΣ Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΚΩΡΗΣ Δρ. Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, ερευνητής, Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗ ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πατρών

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΜΑΝΤΖΑΚΗΣ Τουρκολόγος, διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

ULRICH MOENNIG Καθηγητής, Τμήμα Ελληνικής και Λατινικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αμβούργου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΕΚΟΣ τ. Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΗΤΡΑΛΕΞΗ Ομότιμη Καθηγήτρια, ΕΚΠΑ

ΑΙΓΛΗ ΜΠΡΟΥΣΚΟΥ Κοινωνική ανθρωπολόγος, Επιστημονικός Σύλλογος Μέρμινας Παιδιού και Εφήβου

ΖΑΦΟΣ ΞΑΓΟΡΑΡΗΣ Καθηγητής, Τμήμα Εικαστικών Τεχνών, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών

ELŻBIETA OPIŁOWSKA Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ινστιτούτο Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο του Βρότσλαβ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Διδάκτωρ Σύγχρονης Ιστορίας

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΠΑΠΟΥΛΗ Επιστημονική συνεργάτιδα στο Κέντρο Νέου Ελληνισμού (CeMoG, Freie Universität Berlin), υποψήφια διδακτόρισα Νέων Ελληνικών Σπουδών

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΕΤΡΟΥ Συγγραφέας, δημιουργός κόμικς, διδάσκων στο AKTO Art & Design College

ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΠΤΗΣ Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

MIRANTA ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ Εθνολόγος

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΕΛΟΥ Επιμελήτρια τέχνης

ΓΙΟΥΛΗ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ Φιλολόγος, συγγραφέας

CONTRIBUTORS

EUGENIA ALEXAKI Assistant Professor, Department of History and Archaeology, National and Kapodistrian University of Athens

GERASSIMOS ALEXATOS Master of Engineering, author

KONSTANTINOS ANDROUTSOPOULOS Mathematician-computer scientist, author

DIMITRIOS BENEKOS F. Associate Professor, University of Thessaly

AIGLI BROUSKOU Social Anthropologist, Child and Adolescent Care Scientific Association

YOULIE CHRONOPOULOU Philologist, author

IWAN-MICHELANGELO D' APRILE Professor, Institute of German Studies, University of Potsdam

NIKOS DIONYSOPOULOS Editor of musical editions

STRATOS N. DORDANAS Associate Professor, Department of History and Archaeology, Aristotle University of Thessaloniki

SABINE JAINSKI Documentary filmmaker, journalist, translator

GEORGE KOKKONIS Professor, Department of Music Studies, University of Ioannina

PETROS KORIS PhD in Modern and Contemporary History, researcher at the German Archaeological Institute, Athens

NIKOLAOS-IOANNIS KOSKINAS Associate Professor, Department of German Language and Literature, National and Kapodistrian University of Athens

DIMITRA LAMPROPOULOU Assistant Professor, Department of History and Archaeology, National and Kapodistrian University of Athens

ELLI LEMONIDOU Professor, University of Patras

GEORGIOS LIMANTZAKIS Turcologist, PhD in Political Science and History

KATHERINA MITRALEXI Professor Emerita, National and Kapodistrian University of Athens

ULRICH MOENNIG Professor, Institute of Greek and Latin Philology, University of Hamburg

ELŻBIETA OPIŁOWSKA Associate Professor, Institute of Sociology, University of Wrocław

CHRISTOS PAPAIOANNOU PhD in Modern History

IFIGENEIA PAPOULI Research Associate at the Centrum Modernes Griechenland, Freie Universität Berlin, PhD candidate in Modern Greek Studies

THANASIS PETROU Author, comic book artist, lecturer at AKTO Art & Design College

KOSTAS RAPTIS Professor, National and Kapodistrian University of Athens

MIRANDA TERZOPOULOU Ethnologist

KATERINA TSELOU Art curator

ZAFOS XAGORARIS Professor, Department of Visual Arts, Athens School of Fine Arts

Γλώσσες συνεδρίου

Ελληνικά και αγγλικά, με ταυτόχρονη διερμηνεία

Conference languages

Greek and English, with simultaneous interpretation

Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή

Ευγενία Αλεξάκη (επιστημονική υπεύθυνη έργου),
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Έλλη Λεμονίδου, Πανεπιστήμιο Πατρών
Κατερίνα Μητραλέξη, Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Scientific and Organising Committee

Eugenia Alexaki (scientific project coordinator),
National and Kapodistrian University of Athens
Elli Lemonidou, University of Patras
Katherina Mitrallexi, National and Kapodistrian
University of Athens

Διοργάνωση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Organized by

National and Kapodistrian University of Athens
Department of History and Archaeology

Με την υποστήριξη του Goethe-Institut Athen

With the kind support of the Goethe-Institut Athen

Στο πλαίσιο του συνεδρίου πραγματοποιείται έκθεση
αρχαιολογικού υλικού, με φωτογραφίες, σημειωματάρια,
ημερολόγια και άλλα τεκμήρια που κατέλιπαν
«Έλληνες του Γκέρλιτς», καθώς και σύγχρονων
μελετών και εκδόσεων.

As part of the conference, an exhibition of archival
material is being held, featuring photographs,
notebooks, diaries, and other documents left behind
by the “Greeks of Görlitz,” as well as contemporary
studies and publications.

**Το συνέδριο χρηματοδοτείται από το Γερμανικό
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών, από
πόρους του Ελληνογερμανικού Ταμείου για το
Μέλλον.**

**The conference is financed by the German
Federal Foreign Office through funds of the
German-Greek Future Fund.**